

Nieuwsbrief augustus 2013

Het ledental van ShantyNederland

Het 200e lid heeft zich aangemeld en daar zijn wij als bestuur heel erg blij mee, een groep die zich op veel shanty evenementen al heeft laten gelden en een graag geziene gast is om tussen de grote koren een andere manier van Shanty te laten horen. De 200e groep is namelijk Unicorn, wij heten ze van harte welkom en vinden het fijn om zo'n groep jonge mensen (40+) aan boord te hebben.

Nieuwsberichten in de krant

Wij willen u niet onthouden wat er in de pers over Shanty wordt vermeld, hierbij een 2 tal artikelen om te lezen.

Ook hebben wij direct een reactie van een lid van ShantyNederland bijgevoegd.

Wij zullen als bestuur van ShantyNederland tijdens de bestuursvergadering van 4 september een brief samenstellen om de betreffende kranten om opheldering te vragen en ze verzoeken zich werkelijk in de materie te verdiepen en zaken te rectificeren

Artikel 1

Unesco moet shanty redden

ACHTERGROND WERELDERFGOED

- ISSA wil shanty's als cultureel erfgoed veiligstellen via Unesco
- Erkenning kan helpen bij loskrijgen geld voor werving en promotie

Door Marieke Kwak

Emmen/Appingedam/Delfzijl

Shanty's moeten op de Unesco-lijst voor immaterieel erfgoed komen om niet in de vergetelheid te raken. Dat vindt de International Shanty en Seasong Association (ISSA). "Met zo'n erkenning kunnen wij fondsen aanspreken voor geld waarmee we projecten voor de jeugd kunnen houden. We moeten jongeren warm maken voor shanty. Als er geen jonge aanwas komt, sterven de koren uit", zegt ISSA-voorzitter Iwe van der Beek (59) uit Delfzijl.

Binnenkort worden er in het Noorden twee grote shantifestivals gehouden: het Internationaal Shanty & Seasong Festival op 15 september in Emmen en het driedaagse Bie Daip in Appingedam vanaf 23 augustus. Genoeg reuring dus, maar Van der Beek waar-

schuwt: "In Nederland is de shantyywereld een oude, grijze mannenwereld. En op een gegeven moment worden die mannen te oud om nog echt actief te kunnen zijn." De afgelopen vijf jaar zijn volgens Van der Beek al diverse shantykoren in het Noorden opgeheven. Onder meer in Eelde zetten de shantyzangers er een punt achter.

Van der Beek staat dan ook te popelen om met een officiële Unesco-erkenning de boer op te gaan en fondsen aan te spreken, zodat er geld vrijkomt voor projecten. "We kunnen dan meer doen op bijvoorbeeld muziekscholen en basisscholen. Nu vinden we mondjesmaat een keer een school bereid om iets met shanty's te doen, maar dan is het schoorvoetend."

Arbeidsliederen

Shanty's zijn werklieder en uit de zeevaart, voornamelijk uit de vroegere zeilvaart voor 1900.

Het zijn ritmische, arbeidsondersteunende liederen die de zemannen aan boord zongen tijdens bijvoorbeeld het ankerlichten. Ze zongen ook ballades, over onder meer hun vrouwen op het vasteland. Deze melancholieke liedjes worden geen shanty's genoemd, maar zee-mansliederen.

▲ De vrees bestaat dat shantykoren in de toekomst zullen verdwijnen vanwege de te geringe aanwas van nieuwe leden. Foto ANP

Pompen of verzuipen voor zoutwatervocalisten

De International Shanty and Sea-song Association (ISSA) vreest dat shantykoren in de toekomst zullen verdwijnen vanwege de te geringe aanwas van nieuwe jonge leden. De ISSA wil daarom dat de shanty's op de Unesco-lijst voor immaterieel erfgoed worden geplaatst. Of om het in onvervalst zeemansjargon te zeggen: wegens de te geringe aanmonstering van

zanglustige ketelbinkies is het pompen of verzuipen voor deze zoutwatervocalisten. Maar laat het alsjebliedt niet de geldpomp van de Unesco zijn die deze traditie van matrozengezang verdere levensvatbaarheid zal gaan verschaffen. Sommige tradities sterven nu eenmaal op natuurlijke wijze uit omdat niemand zich blijkbaar geroepen voelt om het

'erfgoed' verder nog uit te willen dragen. Een heel enkele keer kan een gebrek aan belangstelling ook een bewijs van slechte kwaliteit zijn. Bovendien: het aanheffen van zeemansliederen door Drenten of Groningers, dat is net zoiets als een nomadenstam in de Sahara die zingt over fierljeppen.

Valthe, Bert Dobben

De reactie van Nils Koster, direct geschreven tijdens het festival.

Het bestuur van ShantyNederland kan zich hierin volledig vinden en zal ook de nodige stappen gaan ondernemen.

Shanties zijn springlevend, wat nou vergrijzing???

Afgelopen zaterdag ochtend kreeg ik tijdens het Bie Daip festival een krantenartikel onder mijn neus geduwd. ISSA voorzitter Iwe van Beek waarschuwt dat het internationaal erfgoed “Shanties” bedreigd wordt met uitsterven vanwege de vergrijzing van de koren. Mijn eerste reactie was een diepe zucht, de tweede ik hang het artikel op de wc voor de volgende keer dat.. ahum etc. Mijn derde reactie was de vraag hoe de Heer van Beek zulke domme en ondoordachte uitspraken kan doen. Als je niet weet wat er in de wereld gaande is hou dan in godsnaam je grote mond. In dit artikel wordt de hele shantywereld over een kam geschoren. Alle shantyliefhebbers zijn volgens hem oud en seniel en rijp voor het bejaardentehuis. Moet ik mij als begin dertiger beledigd voelen? Als liefhebber van dit genre? Ach, ik zet me er wel overheen. Maar zulke woorden zijn een regelrechte demotivatie voor alle jonge mensen die wel plezier beleven aan deze muziek. Tieners, twintigers, veertigers die, misschien in minder grote getalen, plezier beleven aan deze muziek worden weggezet als bejaarden.

Ook ik ben niet blind en zie heus wel dat de shantywereld in Nederland gedomineerd wordt door koren waarvan de gemiddelde leeftijd eerder boven dan onder de vijftig ligt. De uitspraken van de heer van Beek zijn aan alle kanten kort door de bocht. Allereerst: wat is er erg aan de vele koren die heel veel plezier beleven aan het zingen van zeemansliederen. Zingen is nu eenmaal een hobby waaraan je nog op hoge leeftijd een hoop plezier kan beleven. Laat het een zeemanslied zijn. Daarbij de meeste koren hebben heus wel een “John Kanaka” of “Drunken Sailor” op het repertoire staan, maar het merendeel van het liedboek zal bestaan uit “Kleine cafés aan de haven” en “Ketelbinken” niks mis mee, zolang ze er maar plezier aan beleven. De shanty als immaterieel erfgoed is voor het voortbestaan dus zeker niet afhankelijk van de honderden zeemanskoren in Nederland.

Het erfgoed waar de heer van Beek het over heeft is een zangkunst van werkliedereren die tussen pakweg 1820 en 1870 is ontstaan en z'n bloeitijd beleefde. De zeemanskoren zoals we die in Nederland kennen bestaan zo tussen de 25 en 10 jaar, een enkel koor is iets ouder (Scheldeloodsenkoor 1971), en er komen nog altijd nieuwe koren en groepen bij. Maar de Shanties als zangkunst is de periode tussen 1870 en 1970 prima doorgekomen. Zonder dat er een shantymusiek bestond. Deze werkliedereren hebben om te overleven de shantymusiek dus blijkbaar helemaal niet nodig. Er zijn altijd folkgroepen, van alle leeftijden,

geweest die deze liederen hebben gezongen, en die zullen er ook altijd wel blijven. Dat het gemiddelde shantykoor inmiddels wat ouder is of er mee ophoudt zegt dus helemaal iets.

Samen met mijn collega Ger Lamerus (67) verkeer ik in de gelukkige omstandigheid het zingen van shanties beroepsmatig uit te kunnen voeren. Niet als shantyman aan boord maar als theatermaker. Afgelopen zomer hebben we weer een kleine 70 voorstellingen gegeven. Het publiek bestaat uit alle leeftijden. Leuk om te zien dat hele gezinnen naar onze voorstellingen komen, elk jaar weer. De kinderen van tien jaar geleden zijn inmiddels twintigers en gebeurt het regelmatig dat een heel publiek van pubers, kinderen en jongeren geniet van een voorstelling met shanties en seasons. De kinderen zingen het hardste mee.

Met kinderen van het eiland zijn we een nieuwe shantagroep begonnen, De Splinters. Vol overgave en met heel veel plezier zingen zij Nederlandse shanties en seasons als 'Loos mina loos', 'redowee', 'kaapren varen'. Het genre is springlevend.

Een zwakgebod bovendien van de voorzitter van een internationale organisatie om te spreken van vergrijzing als bedreiging van het genre. Internationale groepen laten zien dat deze muziekstijl populair is onder alle leeftijden. Vooral op een festival als Bie Daip kom je groepen van alle leeftijden tegen. Dat deze jonge (internationale) groepen het vertikken om zich aan te sluiten bij een organisatie als de ISSA snap ik volledig. De organisatie die jaren lang geen fluit heeft uitgevoerd, behoudens jaarlijks contributie innen, heeft ineens geld nodig om het genre te redden? Of zou het zo kunnen zijn dat er een organisatie is ontstaan als Shanty Nederland, die wel met tal van initiatieven komt om de Shanties onder de aandacht van de jeugd weet te brengen. Die initiatieven om jongeren te bereiken aan alle kanten ondersteund en evengoed op komt voor de belangen van al die honderden koren die met plezier zeemansliederen zingen, al zijn die soms al wat ouder. Al tweehonderd koren en groepen, van alle leeftijden, hebben zich bij aangesloten bij Shanty Nederland, waarvan vele voorheen bij de ISSA waren aangesloten. Als de ISSA zich voorheen wat actiever had opgesteld hadden ze nu de boot niet gemist.

Het is een prachtig initiatief om de Shanties op de lijst van immaterieel erfgoed van de UNESCO te krijgen, maar de laatste die we nodig hebben om dit erfgoed levend te houden is de heer van Beek met zijn ISSA.